

Anahtar Kavram: Bütüncül bir yaklaşım (Belçika'daki uygulamalara dayalı olarak iyi oluş, bağlantılılık ve katılım)

Çocukların başarılı bir şekilde kapsayıcı eğitime dâhil edilmelerini sağlayan bu modeldeki altı anahtar kavramdan biri "bütüncül yaklaşım"dır. Kapsayıcı eğitimde 'Hangi çocukların gelişiminin risk altında olduğunu nasıl bileceğiz?' sorusu göz önüne alınmalıdır. Geleneksel düşünme biçiminde odak nokta temelde çocukların kazanımlarıdır. Gelişiminde bir takım gecikme yaşayan çocuklar 'risk altında' olarak tanımlanacak ve ek müdahalelere bağlı olacaklardır. Geleneksel düşünme biçiminde temel olarak ürüne odaklanılmaktadır.

İyi oluş, bağlantılılık ve katılım

Kapsayıcı eğitimde anahtar sorular farklıdır. Bu tür eğitimde öğrencilerin ne öğrenip öğrenmediğine odaklanılmaz. Daha çok **çocuğun geçirdiği sürece** ve çocuğun düzeyine odaklanılır. Çocuğun var olan düzende kendi duruşunu nasıl deneyimleyeceğine odaklanılır. Burada sorulan sorular şunlardır:

- Çocuklar nasıl hisseder (iyi oluş);
- Etkinliklere nasıl katılırlar (katılım) ve ortamda diğer kişilerle ilişkileri nasıldır (bağlantılılık)

Tüm bu koşullar sağlandığında çocuğun sosyal-duygusal ve bilişsel gelişiminin güvende olduğunu bilebiliriz. Bu gelişim alanlarının yanında diğer gelişim alanlarının da katılım ve iyi oluştan faydalandıklarını görmekteyiz. "gelişimde bir gecikme" veya "mükemmel gelişim" çocuğun gelişimi için ihtiyacı olan şeyleri alıp almadığını her zaman göstermediğinden dolayı gelişim düzeyleri dikkate alınan birincil göstergeler olarak değerlendirilmemektedir.

Çocuğu bütüncül bakışla ilişkilendirme

İlk olarak çocuğun iyi oluşuna, katılımına ve bağlantılılığına bakarız. İkinci olarak çocuğun yeterliliklerine odaklanılır. Gelişimin düzeyleri ile ilgili ne söylenebilir? Gelişimde bir gecikme bulunması çocuğun her zaman gelişimi için ihtiyacı olanları almadığı, aynı zamanda gelişiminde önde olması da çocuğun gelişiminin tehlike altında olmadığı anlamına gelmez. Çocuğu bütüncül bir bakış açısıyla ele almak oldukça önemlidir. "Deneyimsel öğrenmede", "süreç temelli öğrenmenin" eğitimin ortaya çıkarmaya çalıştığı çıktıları tanımlamada gerekli gördüğü dokuz gelişim alanına işaret edilmektedir. Yetenekler birbirinden bağımsız beceriler olarak algılanmaz. Bunun yerine çocuklar karmaşık birer varlık olarak görülür ve bu sayede eğitimcilere, öğretmenlere ve ebeveynlere çocukların yeteneklerinin farkına varmaları ve üst-bilişsel öğrenmelerini desteklemeleri için bir çerçeve sunulur.

Bu dokuz gelişim alanı duygusal sağlık, kaba motor beceriler, ince motor beceriler, dil ve iletişim, sanatsal ifade, fiziksel dünyayı anlama, sosyal dünyayı anlama, mantıksal ve matematiksel düşünme, kendi kendini organize etme ve girişimciliktir. Gelişimin bu alanlarda çocuktan çocuğa farklılık göstereceği unutulmamalıdır. Çocuğun düzeyine bakılması ve bu gelişim düzeyine göre iyi oluşun ve katılımın teşvik edilmesi önemlidir. Önceden konulara odaklanırken günümüzde çabamız çocuğa çocuk gibi, kendi kültürü ve geçmiş deneyimleri ile ilişkisini göz önünde bulundurarak yaklaşımdır. Bu yaklaşım eğitim programı ile aynı çizgide olmaktan çok çocuğa kendi doğasında bütüncül bakmayı ifade etmektedir. Çocuğu gözlemlerken temel becerilerin ayırımına varmak gerekir. Bu sayede çocukların yeteneklerinin farkına varmak mümkün olabilir.